

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

18. Qua certitudine tenendum est Papam non posse errare in
Canonizatione Sanctorum? Et esse de Fide probatur. Ex p. 11. tr. addit. 2.
res. etiam 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Bulla beatificationis B. Francisci Borgia Societatis Iesu, edita ab Urbano VIII. Nos inquit, supplicationibus inclinatis de Cardinalium sacris titibus prapositionum consilio, vt Dei seruus Franciscus Borgia Beatus nuncupari, deque eo ab omnibus dictae Societatis Iesu Religiosis vbique existentibus, necnon in ditionibus familiae illorum de Borgia ab omnibus Sacerdotibus tam saecularibus, quam Regularibus Kalendis Octobris, ipso nempe die sui obitus, Missa celebrari, ac Officium de communi Confessorum non Pontificum recitari, iuxta rubricas Missalis, & Breuiarij Romani respectiue, liberè, & licite valeant Apostolica autoritate, tenore praesentium perpetuò concedimus, & indulgemus.

3. Hoc supposito, alicui videbitur, Pontificem in beatificatione Sanctorum errare posse, etiam si in canonizatione liber ab errore sit; quia ex hoc errore non sequitur, vniuersalem Ecclesiam errare, siquidem non proponitur vniuersali Sanctus ille colendus.

4. Sed contrarium omninò tenendum est, quia etsi non proponatur talis beatificatus colendus toti Ecclesiae, proponitur tamen alicui Regno, vel ordini. In his autem, vel similibus decretis, etsi non respiciant vniuersalem Dei Ecclesiam, non potest esse error, etsi respiciatur sola vna prouincia, vel Regnum, vel Religio; vnde etiam si probetur noua Religio à Sede Apostolica, nec in his error accidet, & ab omnibus id indubiè tenendum est.

5. Confirmatur, quia talis propositio facta particulari Ordini, vel Regno, est res etiam pertinens ad Religionem, & cultum. Ergo nullus interuenire potest error, sicut nec in decretis morum. Tandem à simili; nam ex errore in canonizando, sequuntur magna incommoda, quae sequerentur etiam si nò esset infallibilis, & certa ipsa beatificatio. Accedit, quòd Pontifex non potest errare perniciosè condendo aliquam legem; etiam si illam ferat pro particulari Ecclesia, vt rectè monstrat noster Bañez *in hoc casu*, 2. 2. q. 1. art. 3. dub. 6.

6. Deinde ad talem declarationem Pontifex vtitur graui examine, ne se Deus permittat errare. Secundò, quia etiam implicite videtur definire, seu saltem supponere, eum esse in Caelo. Tertio, quia licet Diuinum officium, sacrumque non concedatur omnibus pro tali Beato, tamen omnibus iam in Ecclesia licet se illius precibus etiam publicè commendare, eumque Beatum vocare, & pro tali reputare, non est autem credibile, Deum permittiturum in re tam graui, totam errare Ecclesiam: Ergò omninò certum debet esse, Papam non posse in beatificatione errare.

7. Deinde Doctores loquentes de canonizatione, & assitantes pontificem errare non posse, nihil de beatificatione scripserunt: ergo signum erat sub canonizatione voluisse beatificationem comprehendere. Secundò, Pontifex beatificans Sanctum aliquo Missae sacrificio, hoc est, concedens, vt aliquod Missae sacrificium in illius honorem celebretur, toti Ecclesiae venerandum proponit, quia nomine totius Ecclesiae sacrificium offertur: Ipsaque tota Ecclesia medio illo Ministro, & sacrificio ab illo oblato sanctum illum veneratur: sed in his, quae pertinent ad cultum vniuersalis Ecclesiae, errare non potest Pontifex. Ergo & ex his patet solutio rationis dubitandi. Negamus enim non sequi vniuersalem Ecclesiam errare, si erret Pontifex in beatificatione. Nam licet à Pontifice non proponatur venerandus per vniuersalis Ecclesiae ministros proponitur tamen venerandus ab vniuersali Ecclesia per speciales aliquos ministros, & hoc sufficit, vt Ecclesia ipsa errare dicatur.

8. Dicendum est itaque, Pontificem non posse in huiusmodi beatificatione errare, sic nimirum, vt illum declaret esse beatum, atque vt talem honorandum, qui Beatus non sit, quoniam etsi beatificatio solum sit particularis canonizatio, & cultus in ea permittitur restringatur, continet tamen declarationem beatitudinis, & gloriae eius, qui beatificatur. Quòd autem eiusmodi declaratio possit esse falsa, magnum esset inconueniens, quia hoc cederet in vilipendium Ecclesiae, & in contemptum potestatis Summi Pontificis.

9. Adde, quòd si posset fieri, quòd is non sit Beatus, quem Pontifex Beatum declararet; dum vult eum honorare, ipsum beatificando, noceret illi; impediret enim, ne pro illo fierent suffragia, & consequenter ne à penis purgatorij citò liberaretur. Sicut enim iniuria est pro Martyre orare, cuius nos debemus orationibus commendari, vt loquitur August. *serm. 17. de verbis Apostoli*: Ita pro alijs, quos cum Christo regnare tenet Ecclesia; nemo prudenter orabit, vt à penis purgatorij liberentur, iuxta Innocentium III. cap. *Cum Marthae sit de celebratione Missarum*.

RESOL. XVIII.

Qua certitudine tenendum est Papam non posse errare in Canonizatione Sanctorum.

Et esse de Fide probatur; Ex part. 11. tractat. addit. 1. Ref. etiam 18.

§. 1. **R**espondeo, quòd aliquorum sententia fuit, posse Pontificem quoad canonizationem errare; & multò magis quoad beatificationem. Est Caietani *to. 1. opusc. tr. 15. de indulgentiis. ad Iulium Medicum cap. 8. ad ult. Melchioris Cani lib. 5. cap. 5. qu. 5.*

2. Hæc opinio prorsus est reprobanda; vnde imeritò P. Arriaga *in curs. Theol. to. 5. disp. 9. sect. 5. n. 31.* miratus est valde Caietan. qui non solum negat esse de fide, Papam non posse errare, sed absolute docet, eum posse errare: Sed hanc doctrinam censet hoc tempore ad minimum esse erroneam, & temerariam.

3. Explosa itaque hac opinione, alia docet Pontificem neque in canonizatione, neque in beatificatione errare posse: id tamen diuina fide certum non esse. Ita Bañez *2. 2. in breuioribus in comment. dub. 7. conclus. 2. Malderus dub. 6. preposit. 4. Suarez disp. 5. sect. ult. num. 8.*

4. Quibus adde doctissimum Magistrum Ioannem de S. Thoma *in 2. 2. D. Thoma disp. 9. art. 2. fol. 767. & ex Societate Iesu Granadum in 2. 2. D. Thoma contr. 1. tract. 7. disp. 3. sect. 3. num. 24. & Franciscum del Castillo in lib. 5. sent. tom. 2. disp. 16. quæst. 8. num. 25.* qui tamen *num. 23.* asseruerat temerarium, impium, scandalosum, atque quodammodo sapit hæresim, negare esse beatam animam Sancti canonizati.

5. Et probat singula; nam quòd sit temerarium, est manifestum, quia est contra torrentem omnium fidelium in materia graui; quia omnes verbo, & opere fatentur sanctitatem, & beatitudinem animæ illius, qui à Romano Pontifice est canonizatus. Quòd sit impium, patet, quia est contra Religionem, & cultum Sancti canonizati. Quòd sit scandalosum, probatur; nam quis non scandalizabitur audiens Wicleph dicentem animas Beati Augustini, Benedicti, & Bernardi esse damnatas, propter quod ipse, & eius sententia (quantum ad hoc non vt hæretica sed vt offensua piarum aurium, sicut & aliæ ipsius propositiones)

fitiones) damnatur in Concil. Constantiensi sess. 8. Quod sit suspectus de heresi apparet; nam quodam modo illam sapit sententia, quæ negat hanc beatitudinem, quia videtur negare vel auctoritatem in Papa ad Sanctos canonizandos, vel quod Sancti non sunt digni tali honore.

6. Sed mihi magis placet opinio aliorum assertentium esse de fide, Pontificem errare non posse in canonizatione Sanctorum, & ita tenet Valentia tom. 3. disp. 1. quest. 1. punct. 7. §. 40. Turrianus in 2. 2. tom. 1. disp. 17. dub. 6. Castrus Palauus tom. 1. tr. 4. disp. 1. punct. 5. §. 4. num. 2. Verricelli in quest. moral. tract. 8. quest. 25. num. 2. Amicus in cursu Theologia, ubi infra num. 13. Arriaga tom. 5. disp. 9. sect. 5. num. 28. & alij, firmantes, Papam in canonizationibus non solum errare non posse, sed id esse de fide.

7. Rationes vero pro hac sententia videbis apud Authores citatos, qui etiam respondent ad omnia argumenta, quæ in contrarium possent adduci. Verum circa præsentem difficultatem ne deferas recognoscere doctissimum Magistrum Grauinam in conuersionis tom. 4. part. 2. fol. 362.

RESOL. XIX.

An eadem certitudine de Fide sit tenendum Papam non posse errare circa beatificationem Sanctorum? Ex part. 1. tract. addit. 2. Ref. etiam 19.

§. 1. Affirmatiuum sententiam tenet Castrus Palauus tom. 1. tract. 4. disp. 5. punct. 5. §. 5. num. 4. Megalius verb. Canonizatio, num. 1. & ex ipsis nouissimè Pater Verricelli in qq. moral. tract. 8. quest. 25. n. 3. Itaque dicendum videtur de fide esse Pontificem non posse errare in canonizatione, neque in beatificatione. Probat, quia ex errore vtriusque eadem sequerentur absurda, & incommoda, & ad vtrumque actum præcedit inquisitio vitæ, & sanctitatis, & miraculorum beatificandi, vel canonizandi. Quod autem sit maior, vel minor, non videtur inferre in vno actu maiorem certitudinem, quam in alio, si quidem vtraque inquisitio debet esse prudens, & grauis.

2. Secundò, quia sicut pertinet ad Religionem, quod aliquis proponatur colendus toti Ecclesiæ vt Sanctus. Et circa materiam Religionis non potest Pontifex errare, ita quod proponatur certæ Prouinciæ, aut Religionis, est res pertinens ad Religionem, & ita oportet, vt non possit errare, sicut neque circa decreta morum. Et hanc docuerunt non pauci viri docti in Italia, & Hispania.

3. Verum licet hæc opinio sit satis probabilis, tamen ego magis adhæreo negatiuæ sententiæ, quam tuetur Amicus in cur. Theol. 10. 4. disp. 7. sect. 4. num. 98. ubi sic ait: Non est de fide Pontificem errare non posse in beatificatione, prout beatificatio condistinguitur à canonizatione: est tamen ita certum, vt oppositum sit ad minimum temerarium, scandalosum, & errori proximum. Prior pars facillè probatur. Etenim si esset de fide, beatificatum esse in Cælis, in eo canonizando Pontifex non vltèrius procederet, maiorem diligentiam, nouumque examen instituen-do de sanctitate canonizandi: quia quod est fide certum, non eget vltèri certitudine. Atqui Pontifex post beatificationem, si ad canonizationem procedat, non est contentus priore examine, & diligentia pro beatificatione facta, sed intruit nouum examen, nouamque diligentiam, idque non ad externam dumtaxat solemnitatem, & pompam, sed ad maiorem certitudinem de sanctitate canonizandi habendam, vt

praxis & stylus curiæ docet.

4. Posterior pars constat, quia cum beatificatio sit potissimum medium ad canonizationem; est enim via ad illam, vt Pontifices in Bullis beatificationis declarant, temerarium esset, & errori proximum negare beatificatum esse in Cælis. Nam licet illum Pontifex non definiat, eum tamen colendum proponit alicui Prouinciæ, vel Religionis, quousque ad eius canonizationem veniatur.

5. Obiicies, Omnes honores, & cultus, qui exhibentur canonizatis, exhiberi possunt Beatificis, ergo eadem certitudine certum est, Beatificatum esse in Cælis, ac canonizatum. Respondeo primò negando consequentiam canonizatis exhibentur vt debiti, & à Pontifice auctoritate Apostolica definiti: Beatificatis vetò solum vt permitti. Respondeo secundò negando antecedens; nam canonizatis in eorum cultum, & honorem erigi possunt templa, ab omnibus sacrum offerri, & officium recitari, Beatificatis vetò nec Templa erigi possunt, nec ab omnibus sacrum offerri, & officium recitari, nisi dumtaxat ab iis, quibus in Bulla expressè conceditur. Solum enim Beatificatis erigi possunt altaria, & quidem ab iis tantum, quibus conceditur posse sacrum offerri, non autem ab aliis, quibus non permittitur sacrum offerri. Præterea sacrum & officium de canonizato potest cum octaua celebrari, non autem de beatificato, nisi de expressa licentia Pontificis. Idem dicendum de sacro votiuo; cum non possint alij honores, & cultus beatificatis exhiberi, quam qui in Bulla ipsa Beatificationis exprimentur. Nam hoc ipso, quod tales honores, & cultus restringuntur ad certam Religionem, certumque locum, censentur etiam restringi ad certum genus honoris, & cultus nempe ad illud; quod in Bulla exprimitur. Licet autem beatificatis altaria erigi ab iis, quibus conceditur in ipsorum honorem, sacrum offerri, quia hic honor est intrinsecè connexus cum ipso cultu sacrificij, cum nequeat nisi in altari sacrificium offerri. Eadem est ratio de imagine cum radiis pingenda, vel sculpenda etiam publicè. Hucusque Pater Amicus.

6. Hanc etiam sententiam docet Arriaga in cursu Theol. 5. disp. 9. sect. 6. & supponit, quod beatificatio prout de facto, & in vltu, est quædam licentia data per Bullam à Summo Pontifice, vt aliqua persona in aliqua determinata Prouincia, Episcopatu, aut Religionis coli possit, vt existens in Cælo: conceditur autem ea præmissis diligenti examine vitæ, & miraculorum, aut audita sententia Cardinalium Congregationis titulum, imò etiam Auditorum, seu Iuristarum Rotæ. Vnde has differentias inter eam, & canonizationem obseruo.

7. Prima, & principalis, quod non vtitur Pontifex verbo vltò directe declarante, aut definiente talem Sanctum esse in gloria: solum dat licentiam vt colatur: estò ibi implicite videatur supponere omnino illum in gloria esse, quia non possunt tales honores exhiberi nisi homini Beato, seu Deo fruente.

8. Secunda differentia est, quod beatificatio non est vltimum iudicium Ecclesiæ in causa sanctitatis talis personæ: sed proceditur deinde ad nouum examen, testes, miracula, &c. antequam ad canonizationem veniatur, quæ est iudicium vltimum, post quod nihil ampliùs discutitur.

9. Tertia differentia est, quod Beatificatio esse solet limitata, vt dixi, ad vnã prouinciã, &c. ac canonizatio extendit se ad totam omnino Ecclesiam, vt omnes de eo celebrare, &c. recitare etiam Diuinum Officium possint; nam licet teneantur ex Bulla Pij V. orare iuxta Breuiarij Rubricas: si tamen quis